

Haapaveden peruskoulujen kurinpitosuunnitelma

28.11.2022

Sisältö

Sisältö	1
1 Koulun kurinpitokeinot	1
1.1 Puhuttelu	2
1.2 Kotitehtävien suorittaminen koulun jälkeen	2
1.3 Siivous- ja korjausvelvoite	2
1.4 Kasvatuskeskustelu	2
1.5 Jälki-istunto	3
1.6 Oppilaan poistaminen luokasta lopputunnin ajaksi	3
1.7 Opiskelu oikeuden epääminen loppupäiväksi ja tarvittaessa myös seuraavaksi päiväksi	4
1.8 Kirjallinen varoitus	4
1.9 Määräaikainen erottaminen	4
2 Kasvatuksen ojentamis- ja kurinpitopolku	5
3 Kurinpitokeinot tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden osalta	6
3.1 Tupakkatuotteet	6
3.1 Muut päihteet	6

1 Koulun kurinpitokeinot

Opetussuunnitelma korostaa positiivisen kasvatuksen näkökulmaa. Kasvatuksessa ja ohjaamisessa pyritään käyttämään positiivisia keinoja ja tukemaan näin myönteisten vuorovaikutussuhteiden kehittymistä oppilaiden välille sekä koulun aikuisten ja oppilaiden välille. Lähtökohtana on pyrkiä näin ennalta ehkäisemään rikkeiden ja ristiriitojen syntymistä. Aina se kuitenkin riittää, sen vuoksi koulussa ovat käytössä myös kurinpitokeinot.

Opettajan suorittama puhuttelu (=nuhtelu) esim. oppilaan huonosta käytöksestä heti tapahtuneen jälkeen on yleensä hyvä ja toimiva tapa. Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menellelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa säädetty kurinpitorangeistus tai ojentaa häntä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla. (Perusopetuslaki 35 § ja 36 §)

Lailla Perusopetuksen muuttamisesta (163/2022) poistettiin Perusopetuslaista pykälä 36 c, eli ns. kaksoisrangeistuksen kieltä. Tämä tarkoittaa sitä, että koulu voi kohdistaa oppilaaseen kurinpitotoimen, vaikka hän olisi samasta teosta rikosoikeudellisen prosessin alaisena.

Koulun kurinpitokeinoja ovat

- laiminlyötyjen kotitehtävien suorittaminen koulun jälkeen (läksyparkki tms. toimintatapa)
- siivous- ja korjausvelvoite
- oppilaan poistaminen luokasta lopputunnin ajaksi
- kasvatuskeskustelu
- opiskelu oikeuden epääminen loppupäiväksi
- jälki-istunto
- kirjallinen varoitus
- määräaikainen erottaminen

Toimenpiteitä käytettäessä oppilasta on kohdeltava johdonmukaisesti, oppilasta ja huoltajaa kuullen ja tilan-
netajua noudattaen. Myös oppilaan ikä ja kehitystaso on huomioitava toimenpiteitä harkittaessa. Jos oppi-
laalle määrätään kouluajan ulkopuolella suoritettava kurinpitotoimi, ei koulu vastaa oppilaan kyydityksestä
kotiin tilanteessa, jossa julkista liikennettä ei kellonajasta johtuen ole enää käytettävissä. Tässä on kuitenkin
huomioitava oppilaan ikä ja kehitystaso.

1.1 Puhuttelu

Lieivissä koulun sääntöjen rikkomuksissa opettaja tai rehtori puhuttelee oppilasta. Puhuttelulla ei tarkoiteta
oppitunnin tai muun koulun tilaisuuden aikaista tavanomaista ryhmänhallinta-, ohjaus- ja kasvatustyötä, vaan
se on erillinen oppilaan käytöstä nuhteleva puhuttelu, johon turvaudutaan edellä mainittujen toimien osoit-
tautuessa tehottomiksi tai puututtaessa sääntörikkomukseen, joka on vähäistä suurempi, mutta ei kuiten-
kaan kertaluonteisena edellytä varsinaista kurinpitotoimia. Ilmoitus puhuttelusta tehdään luokanopettajalle
tai luokanvalvojalle ja tarvittaessa edelleen myös huoltajalle. Puhuttelu kirjataan Wilmaan tuntimerkintöihin
tai sinne luotuun erilliseen puhuttelulomakkeeseen.

Puhuttelu ei ole koulun kurinpitotoimi, vaan ohjaava kasvatuksellinen nuhtelu.

1.2 Kotitehtävien suorittaminen koulun jälkeen

Mikäli oppilas toistuvasti jättää kotitehtävänsä tekemättä, voidaan hänet määrätä tekemään tehtäviä koulun
jälkeen enintään tunnin ajaksi. Opettaja tekee asiasta kirjauksen Wilmaan. Oppilaan kanssa voidaan sopia
tehtävien tekemisestä myös ennen koulupäivän alkamista, jos se esimerkiksi linja-autoyhteyksien takia on
oppilaan edun mukaista.

1.3 Siivous- ja korjausvelvoite

Mikäli oppilas rikkoo koulun sääntöjä sotkemalla tai vahingoittamalla koulun tiloja, hänet voidaan määrätä
siivoamaan sotku tai korjaamaan vahinko. Lisätyötä voidaan käyttää osana jälki-istuntoa tai kasvatuskeskus-
telua, ja se tehdään valvonnan alaisena. Oppilas voidaan määrätä siivous- tai korjaustyöhön enintään kahden
tunnin ajaksi.

Lisätyö kirjataan Wilmaan ja siitä tehdään ilmoitus kotiin joko Wilmassa tai soittamalla.

1.4 Kasvatuskeskustelu

Mikäli oppilas puhuttelun jälkeen jatkaa häiritsevää tai epäasiallista käytöstä, menettelee vilpillisesti tai koh-
telee muita epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, tai rikkoo koulun järjestyssääntöjä
muulla tavoin, voi rehtori tai opettaja määrätä hänet kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelun tavoitteena
on:

- opettaa oppilas arvioimaan itse omaa toimintaansa ja käyttäytymistään
- vähentää oppilaan ei-toivottua käyttäytymistä
- lisätä oppilaan omaa vastuuta itsestä ja vahvistaa empatian taitoja
- tiivistää kodin ja koulun välistä yhteistyötä
- nopeuttaa tiedon kulkua koulun sisällä
- saada oppilas noudattamaan koulun sääntöjä paremmin
- vähentää jälki-istuntoja

Kasvatuskeskustelu pidetään mm. seuraavista asioista:

- koulualueelta poistuminen

- epäasiallinen käytös tai kielenkäyttö
- lunttaaminen
- toistuvat myöhästelyt, joihin ei pätevää syytä
- toistuva läksyjen unohtelu
- toistuva tai vakava oppitunnin häirintä
- puhelimen käyttäminen luvatta opettajan kiellosta huolimatta
- toistuva välituntipinnaaminen sisällä ulkovälituntien aikana (esimerkiksi aiheetta välitunniksi wc:hen sulkeutuen)
- luvaton poissaolo oppitunnilta
- muu järjestyssääntöjen rikkominen ja epäasiallinen käytös

Kasvatuskeskustelu pidetään mahdollisimman pian tapahtuman yhteydessä tai muuna rehtorin/opettajan sopivaksi katsomana ajankohtana. Ennen kasvatuskeskustelun määräämistä asiasta ilmoitetaan huoltajalle Wilmassa ja varataan näin huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi ennen kurinpitotoimen määräämistä.

Kasvatuskeskustelussa opettaja/rehtori käy oppilaan kanssa läpi, miten oppilas on rikkonut koulun sääntöjä. Oppilaan kanssa käydään läpi myös se, miksi ja miten hänen tulisi toimia, jotta noudattaisi yhteisiä sääntöjä. Kasvatuskeskustelun aika, syy ja sovitut toimenpiteet kirjataan aina Wilmaan.

Oppilaan lukuvuoden ensimmäisessä kasvatuskeskustelun (ns. Kake 1) aikana oppilas soittaa huoltajalleen ja kertoo, miksi hän on keskustelussa. Mukana oleva opettaja keskustelee myös huoltajan kanssa tai sopii myöhemmän keskusteluajan. Mikäli oppilas ei tavoita huoltajaansa, laitetaan huoltajalle viesti Wilmassa. Yhteydenoton tavoitteena on se, että kodin ja koulun aikuisilla on yhteinen tieto koulupäivän aikana sattuneista ongelmista. Oppilaan lukuvuoden toiseen kasvatuskeskustelun (ns. Kake 2) ajankohta sovitaan huoltajan / huoltajien kanssa siten, että hän voi / he voivat henkilökohtaisesti osallistua kasvatuskeskusteluun koululla.

Kasvatuskeskustelun aikana on muistettava, että vain oppilas itse voi vaikuttaa omaan toimintaansa. Keskustelun aikana on tärkeää, että oppilaalle tulee tunne, että hänestä huolehditaan, häntä kuunnellaan ja asiat otetaan vakavasti. Oppilaan kanssa mietitään yhdessä, mikä olisi rakentavampi toimintamalli vastaaviin tilanteisiin jatkossa.

1.5 Jälki-istunto

Jälki-istuntoon voidaan määrätä enintään kahdeksi tunniksi, jos oppilas jatkaa rikkeiden tekoa kahden kasvatuskeskustelun jälkeen. Mikäli rike on sen luonteinen, ettei kasvatuskeskustelua katsota tarkoituksenmukaiseksi, voidaan jälki-istunto antaa, vaikka kasvatuskeskustelua ei olisi pidetty. Tällaisia rikkeitä ovat esimerkiksi lumipallojen heittäminen tai tupakkatuotteiden käyttäminen kouluajana. Jälki-istunnon määrännyt opettaja tai rehtori kuulee oppilasta itse ennen jälki-istunnon antamista. Ennen jälki-istunnon määräämistä asiasta ilmoitetaan huoltajalle Wilmassa ja varataan näin huoltajalle tilaisuus tulla kuulluksi ennen kurinpitotoimen määräämistä.

Jälki-istunnon määräämisestä täytetään Wilman jälki-istuntolomake, johon on kirjattu oppilaan rike sekä jälki-istunnon suorittamisaika. Jälki-istunto tulee suorittaa lomakkeeseen kirjattuna ajankohtana. Toistuvasta oppilaalle määrätyn jälki-istunnon välttelemisestä voidaan määrätä kurinpitotoimena kirjallinen varoitus.

1.6 Oppilaan poistaminen luokasta lopputunnin ajaksi

Mikäli oppilas häiritsee opetusta, voi opettaja tai rehtori poistaa hänet opetustilan ulkopuolelle. Oppilaan valvonnasta on huolehdittava tuona aikana. Tarvittaessa opettaja kutsuu paikalle toisen opettajan/rehtorin/apulaisrehtorin valvomaan luokasta poistettua oppilasta. Huoltajalle on aina ilmoitettava luokasta poistamisesta joko soittamalla tai Wilma-viestillä. Häiritsevä oppilas voidaan poistaa opetustilasta lievimpiä mahdollisia fyysisiä keinoja käyttäen opettajan tai rehtorin toimesta, ellei oppilas suostu noudattamaan opettajan

tai rehtorin antamaa poistumismääräystä. Suositeltavaa on toteuttaa poistaminen opettajan ja rehtorin yhteistyönä. Jos oppilaan poistamiseksi on ollut tarpeen käyttää voimakeinoja, on asiasta tehtävä kirjallinen selvitys koulutuksen järjestäjälle.

1.7 Opiskeluoikeuden epääminen loppupäiväksi ja tarvittaessa myös seuraavaksi päiväksi

Rehtori voi evätä oppilaan osallistumisen opetukseen jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja tarvittaessa myös seuraavaksi koulupäiväksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Oppilas, jolta on evätty opiskeluoikeus, voidaan poistaa koulun alueelta lievimpiä mahdollisia fyysisiä keinoja käyttäen, ellei oppilas suostu noudattamaan opettajan/rehtorin antamaa poistumismääräystä. Poistamisen voi toteuttaa opettaja tai rehtori, mutta suositeltavaa on toteuttaa poistaminen opettajan ja rehtorin yhteistyönä. Jos oppilaan poistamiseksi on ollut tarpeen käyttää voimakeinoja, on asiasta tehtävä kirjallinen selvitys koulutuksen järjestäjälle.

Opetuksen epäämisestä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja tarvittaessa koulun sijaintikunnan sosiaalihuollolle. Opetuksen epääminen tulee kirjata Wilmaan. Oppilaalle on järjestettävä oppilashuoltona mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Oppilaan epäämisen jälkeisestä kouluun paluusta on tehtävä suunnitelma kouluun paluun tukemiseksi.

1.8 Kirjallinen varoitus

Oppilaalle, joka häiritsee opetusta, rikkoo törkeästi koulun järjestyssääntöjä tai menettelee vilpillisesti tai väkivaltaisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Kirjallinen varoitus on kurinpitotoimi. Haapaveden peruskouluissa kirjallinen varoitus annetaan oppilaalle, jos hänelle on saman lukuvuoden aikana jo määrätty kaksi kasvatuskeskustelua ja kolme jälki-istuntoa. Kirjallinen varoitus voidaan määrätä myös aiemmin, jos rike ennen sitä on ollut vakava. Ennen kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja hänen huoltajalleen on varattava mahdollisuus tulla kuulluiksi asiassa. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori kirjallisena valituskelpoisena hallintopäätöksenä.

1.9 Määräaikainen erottaminen

Mikäli oppilas jatkaa epäasiallista toimintaansa vielä kirjallisen varoituksen saatuaan, voi rehtori esittää kasvatus- ja koulutuslautakunnalle oppilaan erottamista koulusta enintään kolmeksi kuukaudeksi. Erottamista voidaan esittää myös ennen lievempien kurinpitoseuraamusten oppilaalle määräämistä, jos oppilaan teko on ollut poikkeuksellisen vakava. Jos oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, rehtori voi panna määräaikaisen erottaminen täytäntöön välittömästi sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen. Tällaisessa tilanteessa lopullinen päätösvalta erottamisesta on kasvatus- ja koulutuslautakunnalla, joka tekee asiasta päätöksen taannehtivasti. Sosiaalihuollolle on varattava mahdollisuus olla edustettuna erottamispäätöksen tekevässä elimessä, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määrääjäksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan.

2 Kasvatuksen ojentamis- ja kurinpitopolku

1. Puhuttelu
2. Kasvatuskeskustelut:
Ensimmäinen: rikkeen havainnut opettaja, puhelu kotiin, kirjaaminen Wilmaan
Toinen: opettaja ja apulaisrehtori/rehtori, huoltajat mukana keskustelussa, kirjaaminen Wilmaan
3. Jälki-istunto: pääsääntöisesti kahden kasvatuskeskustelun jälkeen
Mikäli jälki-istuntoja kertyy oppilaalle useita, pidetään huoltajapalaveri/oppilashuoltopalaveri ja sovitetaan tukitoimista.
4. Mikäli tukitoimet eivät auta, ja oppilas jatkaa järjestyssääntöjen rikkomista, voidaan antaa kirjallinen varoitus.
5. Mikäli oppilas jatkaa järjestyssääntöjen rikkomista kirjallisen varoituksen jälkeen, rehtori esittää kasvatus- ja koulutuslautakunnalle oppilaan erottamista enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Rikkomus	Vastuullinen toimija	Seuraamus
Toistuva kotitehtävien laiminlyönti	Opettaja	Wilma-merkintä Tehtävien suorittaminen koulun jälkeen tai muuten sovitulla tavalla
Vähäinen sääntörikkomus	Teon havaitsija	puuttuminen ja kasvatuksellinen ojentaminen
Vähäistä suurempi sääntörikkomus, josta huoltajien tulee tietää	Opettaja	puhuttelu ja Wilma-merkintä
- Oppitunnin häirintä - Jatkuva myöhästely - Opiskeluvälineiden toistuva puuttuminen - Toistuva epäasiallinen kielenkäyttö	Opettaja	Wilma-merkintä Kasvatuskeskustelu
- Koulun tilojen sotkeminen ja vahingoittaminen - Itseaiheutettu vahinko	Teon havaitsija Rehtori	Sotkujen siivoaminen Vahinkojen korjaaminen Vahingonkorvaus; Wilma-merkintä kasvatuskeskustelu/jälki-istunto
- Sanallinen loukkaaminen - Kiusaaminen, nettikiusaaminen - Luvaton kuvan, videon tai äänitallenteen julkaisu - Toisen henkilön omaisuuden rikkominen tai luvatta ottaminen	Teon havaitsija Opettaja Rehtori Kiusaamisen vastainen työryhmä	Kiusaamisselvitys, tarvittaessa yhteistyössä poliisin kanssa, rikosilmoitus tarvittaessa Wilma –merkintä Kasvatuskeskustelu/jälki-istunto
- Luvaton poistuminen koulualueelta - Vilpillinen käytös koetilanteissa - Asiakirjan väärentäminen - Muu törkeä tai jatkuva piittaamattomuus koulun järjestyssääntöjä kohtaan - Päihteiden tai nikotiinituotteiden hallussapito koulualueella	Opettaja Rehtori Poliisi Sosiaalitoimi (lastensuojeluilmoitus päihteiden tai nikotiinituotteiden käytöstä tai hallussapidosta)	Wilma-merkintä Kasvatuskeskustelu Jälki-istunto Kiellettyjen aineiden haltuunotto Kirjallinen varoitus

- Vakava opetuksen häirintä, vakava koulun järjestyssääntöjen rikkominen tai vakava vilpillinen menettely - Päihteiden käyttö tai päihtyneenä koulussa olo - Toistuvat jälki-istunnot	Rehtori tai apulaisrehtori Poliisi	Kirjallinen varoitus
- Väkivaltainen käytös - Vahingoittamiseen soveltuvan esineen hallussapito	Rehtori tai apulaisrehtori Poliisi	Jälki-istunto Kielletyn esineen haltuunotto Kirjallinen varoitus, rikosilmoitus tarvittaessa
- Järjestyssääntöjen toistuva rikkominen kirjallisesta varoituksesta huolimatta - Yksittäinen erittäin vakava sääntörikkomus	Kasvatus- ja koulutuslautakunta	Määräaikainen erottaminen, rikosilmoitus tarvittaessa

3 Kurinpitokeinot tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden osalta

3.1 Tupakkatuotteet

Koulun järjestyssäännöt kieltävät tupakoinnin/tupakkatuotteiden käytön kouluaikana ja koulun alueella. Tupakointiin puututaan kurinpitosuunnitelman mukaisesti, jälki-istunto annetaan heti ensimmäisestä tupakoinnista. Kouluaikana koulualueelta poistuminen mm. tupakalle on kiellettyä, myös tällöin kurinpitoseuraamus annetaan kurinpitosuunnitelman mukaisesti. Mikäli oppilas nähdään tupakoimassa mm. koulumatkalla, ilmoitetaan tästä huoltajalle. Toistuvasta tupakkatuotteiden käytöstä tai hallussapidosta tehdään lastensuojeluilmoitus.

Mikäli oppilas on myynyt tai välittänyt koulussa tai koulumatkalla tupakkaa (koskee myös nuuska, sähkö tupakkaa, nikotiininesteitä) tai muita päihteitä, oppilaan kanssa keskustellaan aiheesta kahden aikuisen läsnä ollessa. Huoltajaan otetaan yhteyttä välittömästi. Epäilyistä tupakkatuotteiden myymisestä ilmoitetaan aina poliisille. Löydetty tupakkatuotteet ja sähkö tupakkalaite takavarikoidaan perusopetuslain mukaisesti ja luovutetaan huoltajalle tai poliisille.

3.1 Muut päihteet

Jos oppilaalla havaitaan olevan koulussa mukana päihteitä tai niiden käyttöön liittyviä aineita tai välineitä, hänet tuodaan rehtorin/apulaisrehtorin luokse. Oppilaiden tavaroiden tarkistaminen toteutetaan perusopetuslain mukaisesti. Oppilasta puhutellaan ja asia kirjataan. Päihteet takavarikoidaan. Asiasta tiedotetaan huoltajia, opiskeluhoitoa ja tarpeen vaatiessa poliisia. Lisäksi tehdään lastensuojeluilmoitus.

Päihtyneen oppilaan havainnut aikuinen tuo oppilaan rehtorin luokse. Rehtori ottaa välittömästi yhteyttä huoltajaan. Oppilas saatetaan terveyskeskukseen joko huoltajien tai koulun toimesta. Huoltajat vastaavat mahdollisista kyydityskustannuksista. Asiasta tiedotetaan opiskeluhoitoa ja lastensuojelua.

Tapahtuneesta keskustellaan vielä oppilaan kanssa jälkikäteen (yhdessä esim. luokanopettajan/luokanvalvojan ja oppilashuoltoryhmän jäsenen, esim. terveydenhoitajan kanssa). Tilannetta seurataan yhdessä sovitun ajanjakson ajan.

Kurinpitosuunnitelma pohjautuu Perusopetuslakiin ja Haapaveden peruskoulujen järjestyssääntöihin.